

Mesterstykke i scenekunst

I sin avskjedsoppsetning for Teater Innlandet skildrer John Nyutstumo livet til en aldrende mann som har mistet sin kjære som følge av demens. Foto: Magnus Skrede/Teater Innlandet
Åpne deleknapper for artikkelen

01.12.22 23:03

[Per Ivar Henriksbø](#)

FØR JEG GLEMMER AT JEG ELSKER DEG: JEG ELSKER DEG

Av Pip Utton

Oversatt av Jørgen Strickert

Med John Nyutstumo

Regi: Lars Erik Holter

Musikk: Bugge Wesseltoft

Scenografi: Sabina Jacobsson

Teater Innlandet

Gjennom ikoniske Tramteatret ble John Nyutstumo rikskjendis. Med en tett, nær, personlig monolog om demens takker den nå 70 år gamle skuespilleren og kunstneriske nestoren i Teater Innlandet av.

17. november var det premiere. 7. desember kommer stykket til Utgard fleirbrukshus i Lom. Kvelden etter står Maihaugsalen i Lillehammer for tur.

Teater Innlandets «sesongavslutning» er verdt å få med seg, et mesterstykke i scenekunst og levende kultur. Nå seinhøstes også en heidundrende flott julepresang på forhånd.

Alzheimer

Gjennom innpå en klokke time oppsummerer den rett rundt hjørnet 70-årige «Terje» (Nyutstumo) livet sitt med sin kjære Kristin. Det starter med begravelsen. Terje holder minneordet. Han forteller om hvordan de traff hverandre, den tidligere graviditeten, giftermålet og samlivet. Men også hva den gryende Alzheimer-sykdommen gjorde, hvordan hun gradvis forsvant og ikke minst hvordan det var og etter hvert ble å være partner og ektefelle.

Nyutstumo gjør det nøkternt og rent. Vemodig er det. Men også morsomme hverdagslige episoder i et langt liv kommer fram. Midt oppe i sorgen og savnet er det i kroppsspråket, stemmeleiet, ordvalget, blikket og måten han snakker på mulig å ane lettelse for lenker som er slitt over.

Drar publikum inn

Scenen er naken, uten staffasje. Terje har kledd seg i dress; den var det visst Kristin som hadde valgt ut. Han henvender seg direkte til oss. Vi er familien, vennene, naboene, bekjentskapene og alle de andre som er til stede i gravferden. Slik trekkes publikum inn i stykkets tema og handling: Hva demens gjør med ikke bare personen som blir syk, men hvordan dem rundt, også rammes.

Innledningsvis får vi høre Terjes minneord over sin kjære Kristin. Foto: Magnus Skrede/Teater Innlandet

Han som nylig ble enkemann snakker direkte til oss. lavmælt, innledningsvis nesten litt for lavmælt til at dem i salen som eventuelt måtte ha en smule svekket hørsel, får med seg hvert eneste ord, hver minste nyanse. Under premieren ble det ikke brukt mikrofon; det bør det antakelig brukes i store lokaler som for eksempel Maihaugsalen.

Fortvilelsen

Terje finner et brev. Kristin skrev det før hun ble alvorlig sykt er et kjærlighetsbrev.

Med gravferden på avstand, kjenner han mer og mer på ensomheten og på savnet. Tilbake er bare minnene om hans kjære Kristin.

Vi i salen blir ikke bare tilskuere. Nyutstumo gjør oss også til deltakere i den voksende fortvilelsen han føler, sinnet og anklagene når han forbanner Gud – som Kristin trodde på – for at han ikke beskyttet henne mot sykdommen.

Etter hvert begynner han å miste seg sjøl.

Det blir ganske mye bannskap. Forståelig. Likevel spør jeg meg om ikke regissør og skuespiller burde forsøkt å skildre fortvilelsen Terje kjenner på

enda bedre gjennom selve spillet enn å støtte seg i så stor grad til tiraden av banneord, uavhengig av hva som eventuelt står i manuset. Selv synes jeg flommen bannskap er blitt en litt for enkel måte å vise frustrasjon og sinne på.

Musikk og scenografi

Bugge Wesseltofts musikk ligger tett på og forsterker enhver stemning i stykket. Den er så velkomponert og godt arrangert at den knapt merkes men likevel ville skapt et stort tomrom om den hadde vært fraværende.

Og ikke minst gir Sabina Jacobssons geniale scenografi stykket et visuelt og særdeles velfungerende verktøy som glir friksjonsfritt inn i samspillet med skuespiller Nyutstumo. På grensa til å bli stykkets andre skuespiller.